

Висновки. Створення бажаного типу м'ясної худоби для зони Полісся УРСР без скороспілої, добре акліматизованої абердин-ангуської породи неможливе. Селекційний процес необхідно завершувати шляхом прилиття крові скороспілої абердин-ангуської породи уже існуючим тваринам ЧМ-1 та ПМ-1 через помісних плідників типу Ш1/2А—А1/4С1/4, Ш3/8А—А1/4С3/8 та ін. Це дасть змогу одержати запрограмовану помірноскороспілу породну групу м'ясної худоби з високою енергією росту, добрими забійними та м'ясними якостями, пристосовану до засвоєння раціонів із значною кількістю соломи та силосу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. *Погребняк П. Л., Кравченко М. А.* До обґрунтування створення бажаного типу м'ясної худоби для інтенсивного м'ясного скотарства //Наук. пр. досл. ст. м'ясн. скотарства УСГА. — 1974. — Т. 6, вип. 134. — С. 14—24.
2. *Погребняк П. Л., Недава В. Ю., Стрікало Ю. П.* Акліматизація тварин кіанської породи на Україні //Вісн. с.-г. науки. — 1972. — № 9. — С. 4—9.
3. *Зубець М. В., Тимченко О. Г.* Рекомендації по проведенню робіт на завершальному етапі створення нової української породи м'ясної худоби. — К.: Урожай, 1987. — С. 11—12.
4. *Састрі Н. С.* Співставлення показників росту помісей //Молоч. і м'ясн. скотарство. — 1978. — № 4. — С. 32—37.
5. *Слепа С. С.* Білоголова українська порода в породних поєднаннях //Тваринництво України. — 1978. — № 8. — С. 27—28.
6. *Слепа С. С.* Особливості росту і м'ясні якості кіанських помісей на Поліссі //Вісн. с.-г. науки. — 1979. — № 4. — С. 44—47.

Одержано редколегією 27. 06. 88

Изложены результаты исследований энергии роста, убойных и мясных качеств бычков ЧМ-1, ПМ-1, Ш1/2А—А1/4С1/4, Ш3/8А—А1/4С3/8 и К1/4Ш1/4А—А1/4С1/4, а также функциональной (половой) скороспелости телок этих породных сочетаний.

ISSN 0135-2385. Розведення та штуч. осіменіння великої рогатої худоби. 1991. Вип. 23
УДК 636.223.2.088.5

О. Г. ТИМЧЕНКО, д-р с.-г. наук

Ф. В. ІВАНЕНКО, канд. с.-г. наук

В. П. ПІВТОРАК, асп.

Укр. с.-г. акад.

В. М. ВОЙТЕНКО, канд. біол. наук

УкрНДІ по племсправі в тваринництві

МОЛОЧНІСТЬ КОРІВ СТВОРЮВАНОВОГО ЗНАМ'ЯНСЬКОГО М'ЯСНОГО ТИПУ

Наведено дані по вивченню молочної продуктивності і якості молока корів створюваного знам'янського типу м'ясної худоби порівняно з чистопородними абердин-ангусами.

При створенні нового (знам'янського) типу м'ясної худоби на основі абердин-ангусів і тварин шаролецької, симентальської, білоголової української і червоної степової порід було поставлено завдання одержати складні поміси з високою енергією росту (середньодобовий приріст понад 1000 г) протягом вирощування — від народження до забою на м'ясо в 15—18-місячному віці. З цієї метою в складному

відтворному схрещуванні як вихідні були взяті представки планових молочних порід республіки залежно від зони проведення роботи по підвищенню молочної продуктивності, пристосуванню до місцевих умов, зниженню осалюваності і деякому підвищенню енергії росту тварин створюваного типу (Свечин К. Б. та ін., 1982).

Необхідність використання тварин молочних порід в такому схрещуванні обґрунтована тим, що абердин-ангуси характеризуються низькою продуктивністю і не в змозі забезпечити заплановану енергію росту молодняка нового типу. Вивчення нами молочної продуктивності абердин-ангуських первісток (ручне доїння) на племінному заводі дослідної станції м'ясного скотарства УСГА свідчило, що їх надій становив лише 717 ± 26 кг. В молоці містилось $12,65 \pm 0,33$ % сухої речовини, в тому числі $3,29 \pm 0,04$ % сирого протеїну; $3,86 \pm 0,13$ — молочного жиру і $0,75 \pm 0,01$ % сиріи золи, що практично не відрізнялось від хімічного складу корів-аналогів чорно-рябї породи. Також встановлено, що лактація абердин-ангуських корів в перші 3 міс проходить на рівні 3—3,5 кг за добу, а в подальшому різко знижується до 1—1,5 кг і на 7—8-му міс закінчується. В зв'язку з цим було проаналізовано вирощування абердин-ангуських бичків до 8-місячного віку з повним обліком з'їдених кормів. Виявили, що в перші 3 міс життя телят питома вага поживності молока до загальної кількості спожитого корму в кормових одиницях становила 91,3 %, а в 4—8-місячному віці — лише 14,9 % (Тимченко О. Г. та ін., 1974). Це ще раз підтверджує необхідність підвищення молочної продуктивності абердин-ангуської худоби.

Оскільки при вивченні знам'яньського типу м'ясної худоби в структурі поєднання генотипів вихідних порід абердин-ангуси займали 50—62,5 %, вивчення і оцінка молочної продуктивності має практичне значення.

Методика досліджень. У 1985—1988 рр. ми провели дослід в умовах дослідної станції м'ясного скотарства УСГА (аналізи виконані в лабораторіях цієї станції і УкрНДІ по плем. справі в тваринництві), в якому вивчали молочну продуктивність абердин-ангусів і створюваного знам'яньського типу м'ясної худоби, а також якість молока.

Для досліду було підібрано по 10 корів-аналогів третього і четвертого отелень абердин-ангуської породи (I група) і створюваного знам'яньського м'ясного типу (II), молочну продуктивність яких враховували методом зважування телят до і після ссання через кожні 10 днів. Для аналізів молоко одержували видоюванням (ручним способом) правої половини вим'я на третьому місяці лактації.

Результати досліджень. Надій за лактацію у корів I групи становив $814,3 \pm 119,8$ кг. а II — $1030,1 \pm 210,4$ кг, що на 26,5 % більше порівняно з абердин-ангусами. Молоко корів створюваного знам'яньського типу трохи відрізнялось від молока абердин-ангусів за фізико-хімічними показниками (табл. 1).

1. Фізико-хімічні показники незбираного молока піддослідних корів ($M \pm m$)

Показник	I група	II група	Показник	I група	II група
Густина	$1,028 \pm 0,01$	$1,027 \pm 0,001$	Молочний жир	$3,583 \pm 0,125$	$3,566 \pm 0,355$
Показник заломлення	$1,3497 \pm 0,0015$	$1,3465 \pm 0,0014$	Лактоза, %	$3,56 \pm 0,30$	$3,17 \pm 0,20$
В'язкість	$1,833 \pm 0,205$	$1,662 \pm 0,138$	Білок, %	$4,21 \pm 0,23$	$3,82 \pm 0,14$
Суша речовина, %	$12,46 \pm 1,53$	$12,13 \pm 2,07$			

В молоці корів II групи містилось менше на 0,33 % сухої речовини; 0,02 — жиру; 0,39 — лактози і 0,39 % білка. Спостерігали також відмінності і в його амінокислотному складі (табл. 2). Так, в молоці корів II групи, як правило, містилось менше і амінокислот. Але таких амінокислот, як гістидин, аргінін, аланін, тирозин і фенілаланін, була така ж кількість або дещо більше, що вказує на деяку відмінність якості молока корів знам'яньського типу порівняно з абердин-ангусами. Краща молочність помісей знам'яньського типу позначилася і на розвитку телят. Бички від помісних корів у 8-місячному віці мали живу масу $228 \pm 18,3$ кг, телиці — $216 \pm 14,1$, а від чистопородних абердин-ангусів — $188 \pm 11,4$ і $154 \pm 15,6$ кг відповідно. Це стало підставою для зміни технології вирощування абердин-ангуського молодняка в мо-

лочний період введенням йому в раціон білково-вітамінних добавок з метою компенсації недостатньої молочності матерів. Виявили, що така технологія вирощування підсисних телят дала змогу значно підвищити енергію росту абердин-ангусів. У 8-місячному віці бички абердин-ангуської породи досягали живої маси $248 \pm 13,6$ кг, а телиці — $205 \pm 8,7$ кг.

2. Амінокислотний склад молока, моль/мл ($M \pm m$)

Амінокислота	I група	II група	Амінокислота	I група	II група
Лізин	$18,14 \pm 0,48$	$16,93 \pm 0,31$	Гліцин	$6,47 \pm 0,27$	$6,20 \pm 0,31$
Гістидин	$3,01 \pm 0,02$	$3,57 \pm 0,15$	Аланін	$9,49 \pm 0,39$	$9,54 \pm 0,31$
Аргінін	$4,86 \pm 0,14$	$4,73 \pm 0,11$	Цистин	слідн	—
Аспарагінова кислота	$16,03 \pm 0,48$	$16,15 \pm 0,15$	Валін	$14,17 \pm 0,39$	$13,66 \pm 0,32$
Треонін	$9,72 \pm 0,39$	$9,04 \pm 0,35$	Метіонін	$2,57 \pm 0,30$	$2,05 \pm 0,26$
Серин	$15,38 \pm 0,51$	$14,48 \pm 0,65$	Ізолейцин	$8,85 \pm 0,27$	$8,76 \pm 0,25$
Глутамінова кислота	$52,53 \pm 1,44$	$50,22 \pm 1,05$	Лейцин	$19,57 \pm 0,93$	$18,69 \pm 0,71$
Пролін	$20,36 \pm 1,14$	$19,15 \pm 0,93$	Тирозин	$5,81 \pm 0,24$	$5,85 \pm 0,15$
			Фенілаланін	$7,33 \pm 0,27$	$7,37 \pm 0,32$

Піддослідні бички, вирощені за новою технологією, до 18-місячного віку досягли живої маси 480—500 кг, забійного виходу — 66—68 %, коефіцієнт м'ясності становив 6,0—6,1, а у телиць ці показники були відповідно 390—410 кг — 67—69 % — 6,1—6,2.

Суть нової технології полягає в тому, що підсисним телятам з 20-денного віку і до відлучення від матерів дають підгодовлю, що складається з суміші концкормів і білкової добавки БВК та сухого знежиреного молока у співвідношенні 1:1. Білкову добавку спочатку дають досхочу, а з 2-місячного віку нормують в межах 0,5—1 кг на 1 гол залежно від молочної продуктивності матерів.

Висновки. На початковій стадії породоутворювального процесу при виведенні знам'янського типу м'ясної худоби відмічено порівняно невисоку молочну продуктивність корів бажаного поєднання генотипів. Це вказує на необхідність вести відбір за ознакою молочності з розрахунку збільшення цього показника до 2000—2500 кг за лактацію, що дасть можливість одержувати висококласний племінний молодняк і тварин для вирощування на м'ясо.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Свечин К. Б., Тимченко А. Г., Зубец М. В. Рекомендации по созданию типа мясного скота на основе абердин-ангусов. — К.: Урожай, 1982. — 16 с.
2. Тимченко А. Г., Срывов А. И. Изменить оценку молочности мясных коров // Молоч. и мясн. скотоводство. — 1974. — № 2. — с. 33—34.

Одержано редколлегією 15. 06. 89

Приведены данные по изучению молочной продуктивности и качеству молока коров создаваемого знаменского типа мясного скота в сравнении с чистопородными абердин-ангусами, послужившими в качестве исходной породы в данном воспроизводительном скрещивании.